

рактар", адже не підтверджена даними сучасних природничих і гуманітарних наук.

У третій темі "Комунікативні аспекти розвитку людського суспільства та виникнення рас" (с. 55—66) на основі даних антропології та палеопсихології розглянуто проблеми походження та ранньої стадії мови й мовлення, а також подано характеристики рас.

У четвертій темі "Виникнення людського суспільства та ранні етапи його розвитку" (с. 68—77) автори висвітлюють соціальну структуру праобщини.

Особливості еволюції соціумів за доби палеоліту та мезоліту проаналізовано у п'ятій темі "Давня родова община" (с. 79—94).

Характеристику неолітичної доби в розвитку первісного суспільства подано в шостій темі "Розвиток суспільства в добу пізньої первісної общини" (с. 97—117).

Дві теми: сьома — "Соціально-економічний розвиток суспільства доби політогенезу" (с. 120—129) і восьма — "Розпад потестарної організації суспільства" (с. 132—145) присвячено добі енеоліту-бронзи. Розглянуто стародавні ремесла, металургію, соціальну стратифікацію суспільства та ознаки державоутворення, а також поняття "цивілізація".

Підсумкову, дев'яту, тему "Культура первісного суспільства" (с. 148—166) присвячено духовному світу стародавнього населення.

Навчальний посібник А. Шауренко та О. Барвінок доцільно використовувати не лише у закладах вищої освіти під час підготовки майбутніх істориків-педагогів та інших фахівців у галузі історичних наук, а також і в середніх закладах освіти різного типу у процесі викладання відповідних тем зі стародавньої історії України.

Список літератури

1. Зибер Н. И. Очерки первобытной экономической культуры со вступительной статьей проф. М. Е. Слабченко. Одесса : Госиздат Украины, 1923. 412 с.
2. Генинг В. Ф. Очерки по истории советской археологии : (у истоков формирования марксистских основ советской археологии. 20-е — первая половина 30-х годов). Киев : Наук. думка, 1982. 228 с.
3. Алампієв П. Спроба викладання історії культури : розмови з дітьми в сіл. шк. Харків : тип. Експерим. шк.-клуба печ. дела, 1922. 120 с. (Библиотека журнала "Путь Просвещения" ; № 3).
4. Шрамко Б. А. История первобытного общества : учебное пособие для студентов исторического факультета ХГУ. Харьков : Изд-во Харьковского ун-та, 1972. 200 с.

Дмитро Кепін,

кандидат історичних наук,
старший науковий співробітник відділу ретроспективної
бібліографії Книжкової палати України

Надійшла до редакції 21 березня 2024 року

СОЦІОКОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

До 160-річчя від дня народження В. Вернадського

УДК 316.324.8:[140.8:[13+165.173]](045)

Микола Сенченко,

директор Книжкової палати України, професор,
e-mail: director@ukrbook.net

Ера домінування Розуму*

Усе бере свій початок у духові,
і тому далеко не байдуже, у що вірять
люди і який світогляд мають.

Армін Пізі

Людина т а Всесвіт

У цьому розділі йтиметься про найголовніше — про Людину. Питання, по суті, не так у походженні, адже ця інформація загальновідома, як у причинах появи Людини на цій планеті.

Людина — це індивід, який усвідомлює чи принаймні замислюється про своє призначення, намагається розібратися у причинах подій, які відбуваються в його житті від народження й до смерті. Людина наділена світоглядом, логікою

* Продовження. Початок див.: Вісник Книжкової палати. 2023. № 9. С. 3—10; № 10. С. 3—9; № 11. С. 3—10; № 12. С. 3—11; 2024. № 1. С. 21—26; № 2. С. 31—37; № 3. С. 3—12.

мислення й механізмом усвідомлення інформації, тобто всіма характеристиками особистості. Індивідів, позбавлених цих властивостей, можна віднести до знеособлених сутностей у білковому тілі. З вигляду — та сама Людина, але внутрішньо — астральна сутність, яка шукає свій інтерес у мирському житті на планеті Земля.

Цей розділ не лише спонукає читача замислитися, а й дає змогу розширити свідомість, щоб мати уявлення про реальний світ, який щодня стає дедалі суворішим до Людини. Чому це відбувається? Чому, якщо подивитися навколо, люди прагнуть шукати якусь істину замість того, аби усвідомити: планета одна для всіх, не люди її створили, а вона була створена для людей. Кожен із нас з'явився на Землі з визначеною метою, і не сам собою від "непорочного зачаття", а відповідно до найвищого плану еволюції планети.

Філософи століттями розмірковували про суперництво в первинності духу й матерії. Утім, можливо, нині настав час інакше поставити основне питання філософії: для чого на планеті Земля з'явилася Людина, а не сперечатися, оперуючи у храмах релігії та науки догмами чи формулами, та насаджувати свою "істину"? Абстрагуємося від істини авторитетів і спробуємо зрозуміти авторитет істини як такої.

Яким же є призначення Людини та її роль у суспільстві?

Сенс життя будь-якої сутності в метакомосі полягає у постійній праці. Людина від народження до смерті повинна напрацювати достатню кількість енергії певної якості, тобто необхідної частоти й амплітуди, щоб її можна було використовувати для вдосконалення або, інакше кажучи, розбудови, метакомосу.

Для цього й було створено на нашій планеті Людину в білковому тілі, аби енергія під назвою "душа", перебуваючи в доволі жорстких умовах, здійснювала потрібну роботу. Людина має право вибору органів чуття, а також зв'язок зі своєю *alma mater* — Космосом.

Щоб Людина могла вдосконалюватися, або, простіше кажучи, *працювати*, їй створили природні умови на одній із планет Сонячної системи. Ці умови не були сприятливими, проте й ворожими назвати їх важко. Вони склалися з труднощів, з якими Людина стикалася й стикається в еволюційному розвитку. Долаючи їх, Людина вимушена здійснювати серйозну роботу, й від того, з якими думками та намірами вона її виконує, залежить рівень "душевного" чи "духовного" зростання та якість напрацьованої за життя енергії.

Залишивши позаду мільйони років своєї історії, сучасне людство зробило вибір на користь турботи про тіло, поступово залишаючи безсмертну душу поза межами персональної свідомості, занепастивши її надспоживанням. Проте лише душа — мірило зробленого Людиною в земному бутті.

Нині Людина має насамперед опікуватися проблемою, як через розширення свідомості і зрозуміти своє істинне призначення й жити за вищими законами справедливості й моралі.

Кожен етнос, саме етнос, а не його політична форма організації — держава, проживаючи на певній території, створює свою духовно-моральну платформу, тобто формує основу філософії життя, що відбиває природу народу, який населяє ці терени: його традиції, віру, звичаї, культуру, й тісно пов'язана з питаннями виховання молодого покоління, уваги й турботи про людей.

Сьогодні одні вчені напрацьовують нову науку — ноокоsmологію, а інші вибудовують філософську систему, більш прийнятну для усередненої людської свідомості. Водночас завжди є спосіб перевірки світогляду на істинність, що полягає в тому, наскільки точно слово, сказане одним, суголосне свідомості багатьох.

Істина не потребує коментарів, вона резонує з природою, історією розвитку, духовними потребами Людини. Це потаємне зерно, закладене в історії кожного етносу, формує основу поведінки й логіки мислення.

Інтерес до своєї історії, передусім до питання про причини появи такої сутності, як Людина, усвідомлення себе як результату діяльності природи й суспільства, формує в індивіда основу моральності, що дає змогу мати постійний зв'язок між минулим і сьогоденням, чіткіше уявляти й будувати майбутнє.

Крок за кроком, відкриваючи таїнства Природи й Життя, Людина має стати свідомою, аби розуміти, що з нею відбувається щодня, куди вона прямує та веде за собою інших, як-от мати і дитина, лідер і організація, президент і народ.

Не потрібно ані обіцяти іншим, ані шукати для себе раю на Землі, його тут ніколи не було й не буде, він не передбачений для Людини, яка тільки в праці й турботах повинна пройти шлях випробувань на цій планеті — від народження й до смерті в білковому тілі, яке отримала в тимчасове користування.

Тільки творча праця приносить радість і заспокоєння, завдяки їй людство розвиває самосвідомість, пізнає новий світ, нові закономірності свого життя й життя всього, що довкола. Лише праця надає задоволення, адже відрізняється від

порожньої марноти тим, що спрямована на вдосконалення природи, яка оточує Людину, й власне Людини. Можна жити, натхненно та усвідомлено працюючи, а можна лише проживати біологічний вік у даремній метушні...

Взаємозв'язок Людини та Космосу

Дві з половиною тисячі років тому відразу в кількох точках Землі, у місцях народження стародавніх цивілізацій, сталися події, які у XX ст. В. Вернадський визначив як "вибух творчості", а німецький філософ К. Ясперс — як "осьовий" час для розвитку людства. Осьовий, оскільки Людина досягнула власний Розум і нерозривний зв'язок із Космосом. І кожен з осередків людської цивілізації виробив своєрідні за формою та принципами підходи до визначення взаємозв'язку Людини й Космосу.

Стародавня Індія. Ранні гіпотези виникнення Всесвіту належать мислителям Стародавньої Індії. Для всіх філософських систем, що зародилися в цій країні, характерними є поняття "карма" та "реінкарнація". Всесвіт, вважали давньоіндійські мудреці, є матеріалізацією істинного реального Єдиного, а людська душа — частиною цього Вічного та Досконалого. Мета й завдання Людини — підтримувати рівновагу між земним і тонким світами, прагнучи до внутрішньої досконалості в житті.

У книзі М. Реріха "Космічні легенди Сходу" гіпотезу виникнення Всесвіту представлено як міфи та легенди, які за змістом і логікою викладу претендують на науковість. Згідно з ними, історія Всесвіту є нескінченим чергуванням періодів його буття — Великих Манвантар і небуття — Маха Пралая, які вважають рівними за тривалістю. Небуття Космосу описано так: "Не було нічого. Єдина Пільма наповнювала безмежне Усе. Не було часу. Не було Космічного Розуму. Не було нічого, окрім Непорушного Вічного Дихання, що не знає себе. Лише Єдина Форма Існування, безмежна, нескінченна, безпричинна, тягнулася, спочиваючи уві сні, позбавленому сновидінь: Життя несвідомо пульсувало у Просторі Всесвіту".

Під час небуття — Маха Пралая — існує щось непорушне й непізнанне, яке у стародавніх текстах називають Пара Брахманом (Найвищим Брахманом) — величною причиною всього сущого, що втілює Абсолют, позбавлений властивого буттю дуалізму. У процесі зародження космічного життя Пара Брахман виділяє творчу енергію Шакті — Мати Світу та чоловіче начало — Дух Творчий, від поєднання яких народжується божественний син — Логос. Енергія Логосу вихровим рухом неймовірної швидкості створює

вихори життя — первинні атоми найтоншого стану Космічної Матерії, а також наступні сім вимірів тонкості матерії, з яких людським почуттям доступний лише останній, найгрубіший, рівень.

У філософії Стародавнього Китаю Людину розглядали у природно-соціальному вимірі. На відміну від індійської, китайська філософська думка не вірила в реінкарнацію, вважаючи, що смерть — це погано, потойбічних явищ слід триматися далі, хоча померлих потрібно шанувати. Китайські філософи приділяли велику увагу соціальним та етичним проблемам. Саме вони обґрунтували схожі з індійською філософією ідеї про єдність законів природи та Людини, принцип непротилежності природному ходу подій.

Філософія Стародавньої Греції в досократівський період трактувала взаємозв'язок Людини й природного оточення космоцентрично. Космос розуміли як живу істоту, що складається з невидимої тілесної субстанції. У досократівському Космосі суспільство й Людина були підпорядковані одим і тим самим законам, які вважали пізнавальними.

Наступний крок зробив послідовник Сократа — філософ Платон (427—347 рр. до н. е.). Його погляди стали синтезом космологічних учень стародавнього світу, до того ж не лише грецького, а й східного. За Платоном, Бог-деміург за ідеальним, досконалим зразком створює гармонійний і живий Всесвіт, наділений космічною душею. Людину творять діти Деміурга — боги другого порядку, не рівні Творцеві світу, але творять подібно до Всесвіту. Після цього і Космос, і Людина розпочинають самостійний рух, а отже, характер їхніх життя й смерті залежатиме тільки від них.

Вивчаючи природу Всесвіту, Людина отримує від Бога найбільший подарунок — філософію і якщо вивчає її з любов'ю, прагне до справжніх цінностей, то, доторкнувшись до істини, набуває безсмертя в такій повноті, "в якій його може вмістити людська природа", тобто так, як запропонував Бог. А Всесвіт подає Людині приклад, як потрібно піклуватися про своє тіло, уникаючи неробства й досягаючи рівноваги між внутрішнім і зовнішнім рухом.

Хоча між часом Платона та нашою космічною епохою минуло майже дві з половиною тисячі років, очевидно, що без спеціальної підготовки складно простежити за ходом думки давніх мислителів. Сучасна свідомість, загострена повсякденними, "глініними" турботами, не налаштована на "мозковий штурм" і часто не в змозі "переварити" питання, які давні філософи успіш-

но формулювали й розв'язували. А от що легко може помітити навіть зовсім не обізнана у філософії Людина, то це суголосся ідей Платона з тими, що постали на порядок денний перед сучасним людством. Нині, як і за часів Платона, але вже на підґрунті колосального матеріалу, накопиченого наукою за минулі тисячоліття, та з урахуванням нової соціально історичної ситуації постає питання переосмислення одвічної філософської проблеми взаємозв'язку індивіда з навколишнім світом — Людини й Космосу.

Формування філософії Нового часу. Аналіз класичної філософії свідчить, що з погляду досягнень квантової фізики та сучасних досліджень філософії нового часу, мислителі минулого були надто далекими від розуміння загальних закономірностей, за якими функціонують природа й суспільство. І єдиний філософ того часу — Григорій Савич Сковорода, — про якого рідко згадують сучасні мислителі, правильно розумів закони світобудови.

Етап розвитку філософії мислення від XVII і до середини XIX ст. називають періодом класичної філософії. Її основними представниками є Ф. Бекон, Р. Декарт, Т. Гоббс, Б. Спіноза, Дж. Лок, Г. Лейбніц, Дж. Берклі, Д. Юм, Б. Паскаль. Наприкінці XVII — у XVIII ст. в Європі набув поширення просвітницький ідейний рух. Філософію тієї доби представлено іменами Вольтера, Ж.-Ж. Руссо, Ш.-Л. де Монтеск'є, Д. Дідро, П. Гольбаха, Ж. Ламетрі, К. Гельвеція, І. Гердера, Г. Лессінга.

Вершиною розвитку європейської класики стала німецька класична філософія (II пол. XVIII — I пол. XIX ст.): І. Кант, Й. Фіхте, Ф. Шеллінг, Г. Гегель, Л. Феєрбах. Європейська класична філософія виникла в період утвердження буржуазного суспільства та його цінностей — період буржуазних революцій у Великій Британії, Нідерландах, Франції. З позиції розуму було піддано критиці основи релігії, суспільства, розуміння природи. Це період розвитку науки, тому саме наука й проблема пізнання (гносеологія, логіка, методологія) становлять ядро всієї філософської проблематики. Головною ідеєю класичної філософії XVII—XIX ст. стала ідея раціонального панування Людини над природою та суспільством.

Видатний український філософ Нового часу Григорій Савич Сковорода (1722—1794) створив "практичну філософію", у центрі якої — релігійна та моральна проблематика, що не втратила актуальності й донині. Сковорода не надто дбав про формальну систематизованість своїх ідей і часто наголошував, що належить до

традиції, яка вважає гідним лише вивчення Людини (Г. Стояцька, 2016).

Як випускник Києво-Могилянської академії Сковорода продовжував розвивати просвітницькі ідеї закладу. З навчання виніс знання античної спадщини, розуміння проблематики Середньовіччя та Ренесансу, однак повністю не наслідував академічну традицію — розбіжність наявна вже в загальнофілософській орієнтації. В академії провідною була аристотелівська орієнтація, а у Сковороди виразне тяжіння до платонізму, який у навчальному закладі був головним предметом критики. Якщо в центрі уваги академічних професорів перебував зовнішній світ і проблеми його пізнання, то українського філософа насамперед цікавили етико-гуманістичні питання, внутрішній світ Людини.

Перший основоположний принцип філософії Сковороди — *вчення про двонат урніст ь світ у*: зовнішню, видиму, та внутрішню, невидиму натури: "У цьому світі — два світи, з яких складається один світ: *світ видимий і невидимий* (виділено М. С. — *Ред.*), живий і мертвий, цілий і руйнований. Цей — риза, а той — тіло. Цей — тінь, а той — дерево. Цей — матерія, а той — іпостась, себто основа, що утримує матеріальний бруд, так само як малюнок тримає свою барву. Отже, світ у світі то є вічність у тлінні, життя у смерті, пробудження у сні, світло у темі, у брехні правда, у печалі радість, у відчаї надія", — зазначав Сковорода.

Фізика для усвідомлення й доказів бінарності природи світобудови, про яку чітко висловився український філософ, формувалася століттями. І лише наприкінці XX ст. дослідники у сфері квантової механіки довели, що за межами фізичного світу наявний складніше організований хвильовий безматеріальний світ — духовний. Отже, квантова механіка підтвердила ідеї Г. Сковороди про *двонат урніст ь світ у*.

Наука, спираючись на накопичений експериментальний матеріал, виводить людину на такий рівень пізнання матеріального світу, де можна побачити Світло Знань, які зберігає для нас Релігія. Наука має взяти курс на зближення з Релігією, адже саме вона містить Знання, які виведуть людство на шлях необмеженого розвитку, зробивши його Співтворцем Бога і Творцем свого майбутнього.

Невидиму натуру, або Вічність, Дух, Істину, Початок, Г. Сковорода називає Богом. Він постає як нематеріальна основа всіх речей, вічна й незмінна першопричина всього сущого й самого себе. Поняттям, протилежним за змістом до поняття Бога, є видима натура, або твар, що

уособлює все матеріальне. Як рівнозначні, вживають поняття "речовина", "матерія", "стихія", "земля", "плоть", "тінь". Кожна з цих двох натур сама в собі є антитетичною (та, що суперечить, протилежна). Матерія характеризується визначеннями, що, подібно до платонівського вчення про матерію, окреслюють її як "небуття", "неіснуюче місце", "видимість" (Г. Стояцька, 2016).

Окрім наведених, матерію характеризують і такі визначення: "вічність", вона "існує і лише уявляється", " гине і ніколи не може загинути". Антитетична й друга натура — Бог. Так, Бог є тотожним із природою. "Чи не він є буття усьому? Він у дереві — є правдиве дерево, у траві — травою, у музиці — музикою, у будинку — будинком, у тілі нашій земним новим є тілом і осередком або головою його. Він усяким є в усьому". Водночас світ безмежно протилежний Богові, який є його "джерелом", "сонцем", "серцем".

"Згідно з вченням про існування невидимого (божого) та видимого (речовинного), слід визнати, що неможливе зникнення, загибель чогось. Творець намалював оленя, потім стер фарби. Малюнки зникли, але їхні образи зникнути не можуть. Матеріальні фарби та нематеріальні образи, ідеї мають різну форму існування. Перші є мінливими, перетворюються постійно з одних на інші, а другі — вічними та незмінними. Про своє тіло Людина має міркувати так само: усе тілесне слід вважати фарбою, а вічну міру невидимої натури, що тримає плотть, — його основою. Змішування в уяві людей в одне ціле двох натур Скворода називав ідолопоклонством, а не філософією.

Другим центральним принципом філософії Сквороди є ідея існування трьох світів. Використовуючи традицію натурфілософії XVI—XVII ст. (М. Кузанський, Дж. Бруно), він поділяв світ на макрокосм і мікрокосм, великий світ і *Людину, котра в менш досконалій формі повтворює в собі макрокосм*. Скворода висуває ідею третього світу як певної сукупності символів, які уособлюють невидиму природу, невидиму сутність світу, Бога. Увесь світ речей, Всесвіт є світом символів, який Скворода часто називав "старим світом", "усезагальним світом", "світом світів", "все-на-все". Макрокосм Скворода трактував як нескінченний, такий, що складається з нескінченної кількості світів, наче "вінок із віночків". Сутність малого світу, Людину, філософ пояснював, спираючись на концепцію двох натур. Осягнувши невидимість, Людина наче народжується вдруге та стає духовною, вільною, вічною, бо невидиме не виникає і не зникає" (Г. Стояцька, 2016).

Отже, Г. Скворода визначає бінарність світу та його триєдність, що узгоджується із сучасними світоглядними й філософськими поглядами В. Вернадського, І. Острецова, В. Вейніка щодо мети подальшого розвитку людства. Як зауважує І. Острецов, "...найбільш дивовижне полягає в тому, що теорія стає повною та самоузгодженою лише в разі залучення як *основної аксіоми фундаментального постулату Ісуса Христа* (виділено М. С. — Ред.). Для мене, вихованого в дусі атеїзму, стало цілковитим відкриттям, що, як з'ясувалося, я працював "в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа". У Вченні Христа, відповідно до основної аксіоми про триєдність, під розвитком розуміємо саме розвиток Розуму. Іноді говорять про розвиток людського Духу. Проте якості душі Людини є тільки передумовою розвитку Розуму. Великий дух — це дар Божий, що перебуває поза часом і простором.

Дуалізм (двоїст іст ь) Людини

Дуалізм — вчення, що стверджує: основу всього сущого становлять два начала, наприклад: дві субстанції Декарта — матеріалізм і духовність, Інь та Ян у давньокитайській філософії, у фізиці світло — частка (корпускула) або хвиля (інтерференція), залежно від умов вияву.

Для Людини дуалізм уособлює існування не лише двох різних планів буття, а й двох нерозривних взаємозв'язків — земного й небесного. У видимому, земному, світі Людина виявляється як матеріальний об'єкт (фізичне тіло), а в невидимому, тонкому, світі ("на небесах") — як духовний комплекс (душа).

У тонкому світі думки, ідеї та почуття є такими самими реальними об'єктами, як предмети й люди у світі фізичному. Сучасним людям, вихованим на матеріалістичних (а часто й атеїстичних) принципах, важко прийняти твердження про те, що думки чи емоції можуть бути матеріальними об'єктами. У фізичному світі їх сприймають як віртуальні, або не спостережувані, суті, тоді як у тонкому світі це реальні об'єкти й, як свідчать дослідження, дуже дієві. Двоїстість Людини відбивається в усіх формах пізнання реальності (релігія, езотерика, наука).

Точні науки також активно досліджують питання дуалізму Людини. Зокрема, талановитий учений, дослідник психофізичних явищ, академік Ю. Фомін виявив наявність у кожній Людині інформаційного комплексу, що складається з інформаційно-розподільної системи та біологічного (фізичного) тіла. Біологічна система — це видима оболонка, що приховує складнішу й невидиму інформаційно-розподільну структуру (плазмоїд — душу).

Розподіл світу на дві форми існування — речову (фізичну) й духовну (тонкий світ) — є віддзеркаленням принципу дуалізму. А з принципу єдності Всесвіту випливає, що в кожного фізичного об'єкта (матеріальний світ) має бути духовний прототип (тонкий світ), і вияв цієї двоїстості властивий передусім Людині. У матеріальному світі (за життя) переважає її фізичне тіло, а в тонкому (після смерті) — духовний комплекс, душа.

Нині тонкий світ інтенсивно вивчають із допомогою медумів, гіпнотерапевтів і людей, спроможних довільно виходити з фізичного тіла. Набули поширення дослідження, пов'язані з інструментальною транскомунікацією (вивчення зв'язку з тонким світом за допомогою апаратних методів). Ці експерименти проводять дедалі частіше, аби здобути переконливі докази життя після смерті й мати уявлення про тонкий світ. Ось тоді свідомість людей почне інтенсивно розвиватися. Ось тоді люди по-іншому, з високих позицій Всесвіту, зможуть поглянути на своє перебування на цій планеті, оцінити земне життя й зрозуміти його сенс.

Про існування світу ідей (тонкий світ) уперше зазначав Платон. Науковці також визнали наявність світу ідей: "Світ ідей — це певна реальність, причому спочатку з'являється саме ця частина реальності, а потім звична нам груба матерія".

У висловлюваннях Платона й висновках сучасних учених фактично йдеться про одне й те саме — принцип дуалізму, який для Людини означає послідовне перебування або у фізичному світі, або в тонкому світі, до того ж цей подвійний стан Людини визначається єднальним законом реінкарнації. Повернення Людини на Землю — це підвищення загальної духовності через еволюцію особи. Закон повторних народжень (реінкарнація) є однією з головних таємниць Всесвіту.

Людина еволюціонує у фізичному тілі, яке періодично "надягає", щоразу формуючи його залежно від результатів, досягнутих у попередніх життях, і нових поставлених завдань. Саме у фізичному тілі Людина набуває потрібного досвіду, удосконалює свідомість, дух і душу. Як вважав Конфуцій, "треба жити добре у цьому світі, а світ потойбічний сам про тебе потурбується".

Що означає "жити добре, правильно"? Насамперед не розпилювати себе на дрібниці в марних діяннях, пам'ятати про вищі призначення і місію, надані Людині від народження, щоб не піти із земного буття духовним жебраком.

Еволюціонувати, розвиватися ментально, дбати про чистоту думок, емоцій і поведінки, намагатися ушляхетнювати свої вчинки за будь-яких умов фізичного життя. Ці умови створені для Людини не випадково й повністю визначені її попередніми життями та законами Всесвіту. Усвідомлюючи це, потрібно знайти в собі сили гідно пройти цей урок, яким би важким і нездоланим він не був.

Якщо всі емоції й думки скорелювати зі шкалою вібрацій, то у сфері низьких частот опиняться злість, гордіня, заздрість, ненависть, а у сфері найвищих частот енергії вібрацій — Любов! Енергія найвищої частоти вібрацій є Божественним світлом. Не випадково усі, хто побував за межею смерті, говорили про яскраве світло, про лагідну, сповнену любові сутність, яка випромінює сяйво. Наприклад, провидиця Ванга бачила Христа "як величезну вогняну кулю, на яку неможливо дивитися, так яскраво він світив". Прагнення Людини підвищити рівень своїх вібрацій — це прагнення до Божественного.

Закон реінкарнації відправляє кожного з нас на навчання в наступний клас — нове життя на Землі. Про це зауважує В. Оверлі: "Наш світ — лише тренувальний майданчик для переходу у світ справжній, до нашого істинного призначення. Людям потрібні талановиті медуми, з допомогою яких вони зможуть зв'язатися з потойбічним світом і пізнати істину. Адже тоді зменшиться страх перед смертю, і коли вона настане, ми зможемо спокійно зробити крок у нове життя. Життя не кінчається зі смертю, воно лише починається".

Отже, саме закон реінкарнації визначає, в якому світі продовжуватиме існування Людина. Якщо в "земній школі" вона не "відпрацювала" гріхи (уроки) попереднього життя або, ще гірше, перебуваючи у фізичному тілі, примножила їх, то закон реінкарнації знову поверне її у світ матеріальний для виправлення помилок і духовного зростання. У цьому контексті стає зрозумілішим біблійний вислів "У гріху народжується Людина". Якщо Людина відпрацювала всі гріхи (успішно закінчила земну школу), підняла духовність на "задовільний рівень", то цикл земних втілень для неї завершено. Вона переходить і залишається в іншому світі — стає ангелом та допомагає людям підвищувати свою духовність до духовності ангела, щоб, відповідно до закону реінкарнації, перейти на новий щабель розвитку, закінчивши "земну школу", — на рівень тонкого світу.

(Далі буде)

Надійшла до редакції 4 квітня 2024 року